

MÕNI SÕNA UUEST INIMISEST

ja tema sisemise mina jõudsast kasvust kolhoosikorra päevil.

Inimesed meil, Ed. Vilde nimelises kolhoosis, on nagu tavalised inimesed ikka. Nagu mujalgi kolhoosides, võtavad nad ka siin aktiivselt osa tööst põllul, farmides või majandi mõnes muus tootmisloigus. Siiski peab märkima, et meie inimene on kolhoosikorra tingimustes endise üksiktalunditeaegse inimesega võrreldes tohutult, võiks öelda peaaegu tundmatu seni muutunud. Kolhoosiaastate vältel on kasvanud tema vaimne mina, on suurenenud tema nõudlikkus iseenda, naabri ja kogu kollektiivi vastu, on muutunud tema suhtumine töösse, kogu kolhoosipere ühisesse üritusse võidelda ühismajandi igakülgse tugevdamise eest.

Kolhoosi algusaastail tuli meil nii mõnigi kord ette töödistsipliini rikkumise ja ühistööst kõrvalhoidmise fakte, mida pidi arutama juhatuse või isegi kolhoosnikute üldkoosolekul. Taolised nähtused olid sageli tingitud sellest, et inimene seadis isiklikud huvid ühiskonna omadest kõrgemale. Nüüd meil niisuguseid fakte kolhoosis peaaegu üldse ei ole. Ei mäletagi enam, millal kolhoosi juhatuse oli oma koosolekul pidanud arutama tööst kõrvalhoidmise küsimust.

Võtame näiteks Elli Rajamardi, kes on juba üle 60 a. vana. Ta

veebruaries 51 rubla. Vasikatalitaja Kiara Trellmann, kes on niisamuti juba eakas inimene, sai samas kuus palka 113 rubla. Et meil arvestatakse tasu tükitöö alusel, siis annavad kuu jooksul väljateenitud rublad nende inimeste kolhoositööst osavõtule objektiivse hinnangu. Ja niisuguseid inimesi on Ed. Vilde nimelises kolhoosis palju, palju.

Või võtame teistsuguse näite. Mati Tisler lõpetas möödunud kevadel Rakvere Keskkooli ja asus pärast seda traktoribrigaadis haakijana tööle kodukolhoosis. Kommunistlik noor Jaan Veskioja tuli pärast õpingute lõpetamist EPA-s tagasi kodukolhoosi ja töötab siin loomaarstina. Keskhariidusega Lembit Jakobson lööb kolhoositöödel kaasa traktoristina. Kommunistlik noor Ants Veskimägi omandas põllumajandusliku keskhariiduse ning tema võimed leiavad nüüd rakendamist brigadirina kolhoosis tärglistetööstuses. Oie Elm õppis Rakvere Pedagoogilises Koolis. Koeravere Alkooli juhatajana on ta nüüd vildeleste noorima põlvkonna paljudele esindajatele algaval kooliteel esimeseks õpetajaks. Karusloomade talitaja Anne Nümbak ei pea raskeks taotleda põllumajanduslikku keskhariidust kaugõppe teel Väimela Loomakasvatustehnikumis. Eks kõnele kõik need faktid uue inimese kasvust kolhoosis-

nende suhtes peegeldavad kõige kujukamalt inimeste vaimsete huvide kasvu. Laskem kõnelda arudel ja faktidel.

Kümmekond aastat tagasi oli Vinnis ja Pajustis, Koeraveres ja Injus suhteliselt vähe neid inimesi, kes käisid teatrietendustel või kontsertidel. Nüüd aga on see päris tavaline ja endastmõistetav. Eriti pärast seda, kui meil on oma klubi. Praegu tuleb teater meile n-ö. koju. Peaaegu alati viimase võimaluseni täiskülitud klubisaal, kuigi selles on 260 istekohta, on teatrietendustel, kontsertidel, est-raadiõhtutel, vabariigi tuntud kirjanike ja kunstnikega korraldatud kohtumistel jne. alati tulvil. Eks kõnele nimetatud asjaolu ise kolhoosirahva vaimsete huvide kasvust. Üha suurenevad nõudlikkust kultuurilistes küsimustes iseloomustab kõige põhjalikumalt vahest tõsiasi, et need isetegevustalased, kes tulevad vildeleste külla labase ja ideelageda repertuaariga, leiavad järgmisel korral eest tühja saali.

Raadio. Väga mugav ja otstarbekohane vahend tööinimese puhkaja kultuurseks sisustamiseks. Paarkümmend aastat tagasi uhkeldasid raadiovastuvõtjate antennid ainult siinsete jõukamate talupoegade majade katustel. Praegu aga on meil vähe neid peresid, kus raadiot ei ole. Kogu kolhoosi kohta on raadiovastuvõtjaid kohalikus sideagentuuris registreeritud üle 220. Televisori-antennid sätendavad siin-seal katustel ja neid koguneb kolhoosi peale kokku üle paarikümne.

Pajusti raamatukogus leiame, et raamatuhuviliste nimekirjas on esindatud enamik vildeleste kolhoosiperedest, paljudel kolhoosnikutel on aga soetatud juba küllaltki mahukad isiklikud raamatukogud.

Kuigi järgnev fakt näib võib-

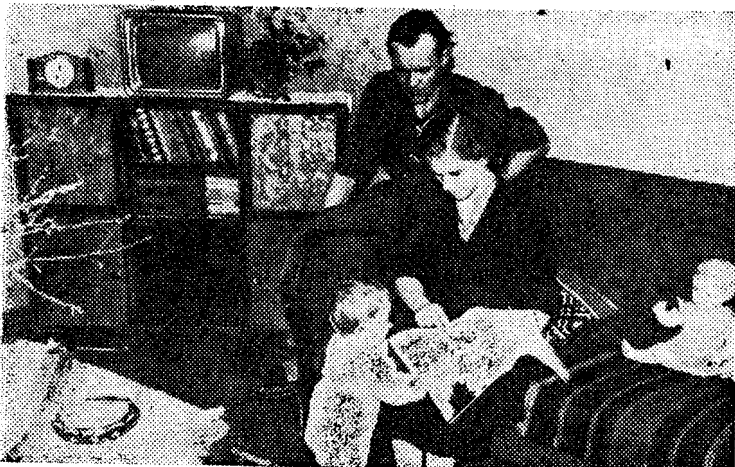
võiks pensionärina rahulikult puhata, sest Ed. Vilde nimelises ühismajandis hoolitsetakse selle eest, et kolhoosnikud saaksid veeta oma vanaduspäevi muretult ja materiaalselt kindlustatuna. Ent Elli Rajamart ei malda puhata, vaid on tulitajaks sigalas. Et ta töötab hästi, seda kinnitab tema tasu. Tänavu veebruaris, kuigi viimane on kuudest aastas kõige lühem, näiteks oli Elli töötasu 96 rubla. Eduard Lepal on aastaid tublisti üle 70. Olnud mitmesugustel juhustelkiel töodel, teenis ta

külas, ja need pole röömustavalt kombel ainukesed. Kui kolhoosis algusaastail oli nii, et kesk- või kõrgema hariduse saanud maanoor püüdis pääseda linna «puhtama töö peale», siis nüüd tahab ikka rohkem noori leida oma võimetele ja teadmistele sobivat rakendamist kodukolhoosis.

Niisamuti kui on muutunud suhtumine töösse, on endisega võrreldes palju muutunud kolhoosiküla inimese vaimne pale. Elav osavõtt mitmesugustest kultuurilistest üritustest ja üha suurenev nõudlikkus

olla pisiasjana, ei saa jätta seda siiski märkimata. Mõni nädal tagasi korraldati vabariigi pealinnas kevadlilled näitus. Ühismajandit esimehe küsimusele «Kes soovib sõita lilled näitusele?» vastasid paljud kolhoosinaistest sellega, et küsisid endale kolhoositöödest vaba päeva, istusid majandi mugavasse autobussi ja sõitsidki. Kaasa toodi sügavaid muljeid ja kogemusi, kuidas muuta omagi koduümbrus kaunimaks.

Kas ei kõnele kõik need eespool toodud arvud ja faktid küllalt ilmekat keelt meie kolhoosiküla inimese vaimsete ja kunstiliste huvide üha laiahaardelisemast kasvust. See omakorda sunnib ühismajandi juhatust, partei- ja komsomoliorganisatsiooni ning klubi nõukogu tegema kõigest vastavad järeldused, et neid nõudeid senisest veelgi paremini rahuldada.

Autojuht Erich Pihlaka perekond puhketunnil. 11-kuune Krista on tragi ja hakkaja, mis valmistab rõõmu emal Marele ja isale.